LAUSUNTO

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö asiasta VNS 11/2025 vp

Sahateollisuuden lausunto valtioneuvoston selonteosta: Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma VNS 11_2025 vp

Pyydettynä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. **Epärealistinen ilmastotavoite ei voi johtaa kokonaisuutena realistisiin toimenpiteisiin**

Sahateollisuus ry korostaa, että pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa tulee huomioida ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen vuoteen 2035 mennessä liittyvä huomattava epärealistisuus. Uuden tutkimustiedon valossa Suomen ilmastotavoitteiden ja arvioidun päästö- sekä hiilinielukehityksen välinen ristiriita on kasvanut niin suureksi, että vuoden 2035 hiilineutraaliustavoite ei ole saavutettavissa. Valtioneuvoston oman energia- ja ilmastostrategian mukaan ero vuonna 2035 hiilineutraaliuteen on peräti 34 MT CO2:sta. Tavoite on saavutettavissa ainoastaan merkittävillä hakkuurajoitustoimilla, joilla vähennetään tietoisesti teollista toimintaa ja työpaikkoja. Sahateollisuudessa on kyse ankarasta kansainvälisestä kilpailusta, suurin osa puutuotteista viedään yli 70 maahan. Jos Suomen teollisuus ei toimi näillä markkinoilla, lisämarkkinamahdollisuuksia avautuu esimerkiksi Ruotsin ja Venäjän sahateollisuuksien yrityksille.

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta on selvää, että kansallista ilmastotavoitetta tulee tarkastella uudelleen siten, että se ei vaaranna suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä tai aiheuta työpaikkojen menetyksiä. Sen sijaan, että Suomea pyrittäisiin ohjaamaan kohti täysin epärealistista kansallista tavoitetta, olisi viisaampaa asettaa ilmastoneutraaliudelle uusi, realistinen aikataulu. Tavoitteen tulisi perustua ajantasaiseen tietoon hiilinielujen kehityksestä talouden realiteetit huomioiden.

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä toimien tulisi kohdentua fossiilisten polttoaineiden ja energiaintensiivisten materiaalien käytön vähentämiseen. Metsien kestävä hyödyntäminen ja puupohjaisten tuotteiden laajempi käyttö tarjoavat tähän kustannustehokkaita ratkaisuja, jotka vahvistavat osaltaan myös nieluja ja pitkäikäisiä hiilivarastoja.

2. **Skenaariotarkastelussa keskitytään liikaa hakkuiden rajoittamiseen**

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta on valitettavaa, kuinka keskeiseen rooliin metsien hakkuumäärät on eri skenaarioissa nostettu. Metsien hiilinielujen vahvistamiseen on olemassa monipuolinen joukko toimenpiteitä, joista suuri osa tukee taloutta ja työllisyyttä, eikä niiden tarkastelu edellytä puun saatavuuden heikentämistä.

Huomionarvoista on, että vain yksi skenaario yltää hiilineutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä, ja siinä keskeisin vaikuttava tekijä on hakkuiden voimakas rajoittaminen. Ympäristöpainotteisessa mallissa hakkuut painuvat noin 50 miljoonan kuutiometrin tasolle, mikä johtaisi väistämättä vakaviin talous- ja työllisyysmenetyksiin eri puolilla maata. Tällainen hakkuutaso merkitsisi useiden tehtaiden sulkemista ja tuhansien työpaikkojen katoamista.

Toinen hakkuita rajoittava vaihtoehto, yhteiskunta edellä -skenaario, korostaa alueellista tasa-arvoa, resilienssiä ja perinteisten elinkeinojen asemaa. Sahateollisuus ry:n näkökulmasta skenaarion painotukset ja toimenpiteet ovat vahvasti ristiriidassa keskenään, sillä skenaariossa esitetty hakkuiden vähentäminen heikentäisi juuri niiden alueiden elinvoimaisuutta, joiden vahvistamista skenaario tavoittelee.

On tärkeää, että päättäjillä olisi realistinen käsitys siitä, mitä esitetyt hakkuurajoitukset ja erityisesti

hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2035 mennessä tarkoittavat taloudelle ja työllisyydelle. Skenaariotyössä tulisi arvioida vaikutukset ekologisen tarkastelun lisäksi myös taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta. Ilman tätä kokonaisarviota kuva jää väistämättä erittäin puutteelliseksi.

3. Hakkuuvuoto sivuutetaan, vaikka ilmastonmuutoksen todetaan olevan globaali ongelma

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta hakkuuvuodon vaikutusten sivuuttaminen on hätkähdyttävää ja jopa kyseenalaista erityisesti, kun suunnitelmassa sanotaan, että ilmastonmuutoksen voimakkuus riippuu globaalien hillintätoimien onnistumisesta. Samaan aikaan edistetään ympäristö edellä olevan skenaarion nimissä hakkuuvuotoa aiheuttavia toimenpiteitä ennemmin kuin yritettäisiin tuottaa kestävää raaka-ainetta mahdollisimman ilmastotehokkaasti Suomessa.

4. Puurakentaminen puuttuu ilmastotoimenpiteistä

Rakennusten osalta päästövähennyksiä kuvataan tavoiteltavan hyödyntämällä olemassa olevaa rakennuskantaa ja rakentamalla uusia, mahdollisimman energiatehokkaita rakennuksia. Suunnitelmasta kuitenkin puuttuu kokonaan näkökulma rakennusmateriaalien ilmastovaikutuksista.

Tämä on erittäin valitettavaa, sillä materiaalivalinnoilla on huomattava merkitys rakentamisen kokonaispäästöihin. Laajempi siirtymä kotimaiseen puurakentamiseen vähentäisi rakentamisen elinkaaripäästöjä, parantaisi energiatehokkuutta ja olisi samalla myös taloudellisten sekä sosiaalisten vaikutusten tarkastelun kestävä ilmastotoimenpide.

5. Maankäyttösektorilla tulisi suosia kokonaiskestäviä toimenpiteitä

Nielujen vahvistamisessa olisi erityisen tärkeää kohdentaa toimia metsien aktiiviseen kasvuun ja terveyteen vaikuttaviin käytäntöihin. Keskeisiä keinoja ovat ripeä metsien uudistaminen, jalostetun taimiaineksen käyttö, taimikoiden ja nuorten metsien aktiivinen hoito, ajallaan toteutetut harvennukset sekä tarvittaessa metsien lannoitus.

Nämä toimenpiteet parantavat metsien kasvua, hiilensidontaa ja sopeutumiskykyä muuttuvaan ilmastoon. Ne ovat myös aidosti kestäviä ratkaisuja, sillä ne tukevat hiilensidonnan ohella taloudellista toimeliaisuutta ja työllisyyttä eri puolilla Suomea.

Helsingissä 2.3.2026,

Jimi Rajajärvi, Sahateollisuus Ry

jimi.rajajarvi@sahateollisuus.com puh 050 470 5481